

ДУХОВ Микола Леонідович (13(26). 10. 1904, с. Веприк, нині Гадяц. р-ну Полтав. обл. — 01. 05. 1964, Москва) — конструктор військової техніки. Генерал-лейтенант інж.-тех. служби (1954). Доктор технічних наук (1953), член-кореспондент АН СРСР (1953). Сталін. (1943, 1946, 1951) і Ленін. (1960) премії, Державна премія СРСР (1953, 1954). Тричі Герой Соц. Праці (1945, 1949, 1954). Державні нагороди СРСР. Закін. Гадяц. гімназію (1920), Ленінгр. політех. інститут (нині С.-Петербург, 1932). Від 1932 працював на Кіров. заводі у Ленінграді, зокрема брав участь у створенні першого рад. легкового автомобіля «Ленінград-1». 1936 перейшов у СКБ-2, де очолив конструктор. групу, що за-

ймалася модернізацією важкого танка Т-28. Наприкінці 1938 запропонував тех. проект важкого танка КВ-1. Танк успішно пройшов держ. випробування і 1939 завод розпочав його серій. випуск. Д. був провід. конструктором КВ-1 (1940 признач. заст. нач. СКБ-2), а також зробив знач. внесок у створення КВ-2. З поч. війни виїхав на Урал для налагодження виробництва танків КВ на Челябін. трактор. заводі, перейменов. у Челябін. Кіров. завод (1943–48 — гол. конструктор). Під його керівництвом проведено докорінну модифікацію середнього танка Т-34, розроблено конструкції нових типів важких танків КВ-1с, КВ-85, ЙС-1, -2, -3, а також самохід. артилер. установок на їх базі. 1948 залучений до розроблення ядер. зброї, признач. заст. гол. конструктора КБ-11 на спец. об'єкті «Арзамас-16». 29 серпня 1949 брав участь у випробуванні першої рад. атом. бомби. Запропонована ним конструкція вибухового пристрою названа «Дух». Від 1954 — директор, гол. конструктор, наук. кер. філії № 1 КБ-11 (нині Всерос. НДІ автоматики, який носить ім'я Д.). Засн. конструктор. школи з ядер. боєприпасів. 1981 у рідному селі встановлено погруддя Д., 2004 ВР України ухвалила рішення про відзначення 100-річчя від його дня народж.

Рекомендована література

1. Сергійчук В. Микола Духов. К., 1975;
2. Орлов В. Выбор. Москва, 1975;
3. Сергійчук Н. Щит Отчизны. К., 1989.

К. Д. Хоменко

Бібліографічний опис:

Духов Микола Леонідович / К. Д. Хоменко // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2008. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-19627>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).